

Asia: VM151:00/2018

Lausuntopyyntö kansallisen tekoälyohjelma AuroraAI:n kehittämis- ja toimintasuunnitelmasta vuosille 2019-2023

1. Kohti ihmiskeskeistä yhteiskuntaa

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Verohallinnon kommentit:

- Konsepti on ymmärrettävä ja tavoite on erittäin kannatettava.
- Kuvausta voisi lyhentää runsaasti, mikä helpottaisi konseptin viestintää kaikille tahoille.
- Jaottelu tavoiteltaviin arvoihin ja periaatteisiin ja selkeästi erikseen toiminnalliseen logiikkaan ja tekniikkaan voisi jäsentää dokumentteja tehokkaammin.

2. AuroraAI-toiminta 2019-2023

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Verohallinnon kommentit:

- Koska toimeenpanosuunnitelma on vielä varsin ylätasolla, on sen realistisuutta vaikea arvioida. Ylätasolla näyttää kuitenkin hyvältä.
- Iteratiivisuuden ja kokeilujen merkityksen korostaminen on hyvä asia.
- Toimeenpanossa on syytä kiinnittää erityistä huomiota, että mahdollisimman monien tarjoajien ratkaisut ja uudet innovaatiot voidaan hyödyntää.

AuroraAI ei saa merkittävästi vähentää julkisten organisaatioiden valinnanvapautta toimittajien ja ratkaisujen suhteen.

3. Organisaatioiden kytkeytyminen ja toimeenpanon tuki

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

- Verohallinto on erittäin kiinnostunut kytkemään toimintansa osaksi AuroraAI:n ekosysteemejä.
- AuroraAI:n toteutuminen vaatii julkishallinnossa selkeää keskitettyä hankejohtoa sekä kaikki ketjun osapuolet huomioivaa organisaatioiden rajat ylittävää rahoitusta. Erityisesti alkuvaiheessa ensimmäisten toteutusten ja perusrungon osalta tämä on tärkeää. Myöhemmin mukaan liittyminen toimii helpommin verkostomaisesti.
- Toteutettavat elämäntapahtumat tai liiketoimintatapahtumat pitää priorisoida ja tarttua niihin, joilla on merkittävin hyöty. Kohteiden osalta pitää muodostaa selkeät viranomaisten ryhmittymät, joille vastuutetaan koko tapahtuman toteutus.
- Tiedon hyödyntämiseen yli viranomaisrajojen pitää olla selkeät säännöt. Käynnissä olevaa positiivista, joskin edelleen hyvin varovaisen oloista kehitystä tiedon yhteiskäyttöisyyden edistämiseksi tulee edistää. Jos jokaisessa elämäntapahtumassa yli organisaatorajojen käytettävästä tiedosta pitää säätää erikseen laissa, on hyvin epätodennäköistä, että mitään merkittävää saadaan aikaan.

4. Yleiset huomiot, kommentit ja palaute

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Verohallinnon kommentit:

- Elämäntapahtumien tunnistamiseen ei alkuvaiheessa kannatta uhrata liikaa aikaa. Tärkeämpää on saada itsestään selvien elämäntapahtumien osalta rohkaisevia toimeenpantuja esimerkkejä.
- AuroraAI nojaa joiltain osin vielä sellaisen teknologian hyödyntämiseen, jota ei ole tai ainakaan vielä ei ole soveltavia ratkaisuja. Esimerkiksi päätöslogiikan läpinäkyvyys tekoälyratkaisuisissa on erittäin vaikea toteuttaa käytännössä. Olisi syytä ottaa ensimmäisenä huomio näille eettisesti keskeisille AuroraAI:n perustaville ominaisuuksille ja huolehtia, että niihin löydetään siedettävä ratkaisu.
- Minkä tahansa hankintalain mukaisen hankinnan, vaikka dynaamisen hankinnan, kutsuminen ketteräksi on vähintään arveluttavaa. Yleisesti voisi todeta, että julkisessa hankinnassa ei ole mitään ketteryyteen viittaavaakaan ja se on syytä huomioida käytännön suunnitelmista merkittävänä hidastavana

tekijänä ja ennen kaikkea yhteensopivien ratkaisuja hankaloittavana ja hintaa nostavana tekijänä.

Alakangas Tarja
Verohallinto - Kehitys- ja tietohallintoyksikkö